

Nr 305.

Af herr **Jansson** i Edsbäcken, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition nr 43 med förslag till lag om kollektivaftal mellan arbetsgivare och arbetare m. m.*

I anledning af Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 43 med förslag till lag om kollektivaftal mellan arbetsgivare och arbetare m. m. får under-tecknad härmed äran väcka följande motion.

Mot hela den lagstiftning, hvarom här är fråga, hyser jag de största betänkligheter. Ju mera man söker sätta sig in i och öfverväga konsekvenserna af de olika lagförslagen, desto mera växer ens tvekan. Den grundliga utredning, som ett dylikt ärende erfordrar, saknas ju i flera delar; förtroendet för den lagstiftning, hvarom här är fråga, är hos den ene af de närmast berörda parterna, arbetarna, uppenbarligen det minsta möjliga. En riksförsamling, som om kort tid går att utbytas mot en annan, på vidare grund vald, måste känna sig särskildt betänksam vid afgörandet af frågor, som i hög grad beröra just de klasser, hvilka med de nya rösträttsbestämmelserna erhålla ökadt inflytande.

Ehuru jag därför är böjd för att i sin helhet afvisa de nu föreliggande lagförslagen, är dock afsikten med denna motion icke närmast att framställa ett dylikt afslagsyrkande, som ändå torde framkomma och för hvilket yrkande någon särskild motion icke erfordras, utan att väcka förslag om en del ändringar i propositionen för att vinna bestämmelser, som bättre än de föreliggande kunna gagna rättvisa, billighet, opartiskhet och enkelhet i affattningen.

Hvad då först beträffar förslaget till

Lag om kollektivaftal mellan arbetsgivare och arbetare, så vill jag först erinra om att Andra kammaren i fjor beslöt, att 7 § skulle utgå. Under återopande af den reservation, som föranledde detta beslut, yrkar jag jämväl nu

att 7 § måtte utgå.

Beträffande 8 § hyser jag samma uppfattning, som jag uttalade i en då väckt motion och som i reservation af herr Schotte m. fl. frambars i fjorårets särskilda utskott och då vann Andra kammarens godkännande.

Hänvisande till motiven för berörda motion och reservation, yrkar jag,

att § 8 i lagförslaget måtte erhålla följande lydelse: »Under den tid kollektivafstal är gällande, må ej, ändå att annorlunda i aftalet bestämts, af arbetsgifvare och arbetare, som äro af aftalet bundna, arbetsinställelse (strejk eller lockout), blockad, bojkott eller annan därmed jämförlig åtgärd vidtagas.»

Beträffande § 9 vill jag först uppmärksamma, att jag i min nämnda motion år 1910 yrkade en omredigering af denna § (dåvarande § 10) i syfte att begränsa och tydligare angifva den skadeståndsskyldighet, som må prövas erforderligt bestämma. Särskilda utskottet 1910 framlade också ett i mycket mildradt förslag. Detta upptar nu kungl. propositionen; dock ha de af utskottet strukna orden i § 10 »eller underlåter förening att fullgöra hvad den i aftalet åtagit sig» åter införts. Då detta är i strid mot hvad båda kamrarna i fjor beslöto, yrkar jag

att i hvarje händelse berörda ord af § 9 måtte utgå.

Men jag anser, att denna § icke heller därigenom får den mest lämpliga affattning; tvärtom proklameras här en skadeståndsplikt vida utöfver hvad som synes behöfligt och rättvist. Olika förslag till mildring af föreliggande § framlades i fjor reservationsvis af *dels* herr Åkerman, *dels* herrar Lindqvist och Persson. Jag är tveksam, hvilken af dessa affattningar kan vara den bästa och kanske en än bättre är möjlig att utfinna. Hufvudsaken synes vara, att §:n mildras. Den gör ändock ett afsteg från hvad som nu torde gälla och som synes vara domstolspraxis. Jag vågar föreslå,

att § 9 måtte erhålla en lydelse antingen i anslutning till någon af nyssberörda reservationer eller som eljest, mera än i kungl. propositionen skett, begränsar föreningarnas ansvar till föreningsåtgärder, som företagas i strid mot förbudet i § 8.

I anslutning till det beslut rörande nuvarande § 10, som Andra kammaren vid fjorårets behandling fattade, får jag, under återopande af herr Åkermans då afgifna reservation, yrka,

att § 10 måtte affattas sålunda: »Talan i anledning af förhållande, hvarom i § 9 förmäles, tillkommer förening eller arbetsgifvare, som slutit aftalet. Sådan talan äfvensom talan på grund af arbetsaftal, som enligt 4 eller 5 § här ofvan grundar sig på kollektivafstal, må förening, som slutit kollektivaftalet, föra jämväl för en-hvar, som, då talan anhängiggöres, är medlem af föreningen; dock äger föreningsmedlem själf föra talan, där hans enskilda rätt blifvit omedelbart kränkt och föreningen vägrat att för honom föra talan. Den, som ej tillhör föreningen, äger själf föra talan. Tillämpning af kollektivafstal må påkallas jämväl af förening mot dess medlemmar samt, där flera deltagit i aftalet å samma sida, af dessa inbördes.»

Vidare yrkas af anledning, att ändring ofvan föreslagits rörande §§ 7 och 8 och med anslutning till Andra kammarens fjorårsbeslut,

att 11 § måtte få följande lydelse: »Har arbetsgifvare, som slutit kollektivafstal, öfverträdt i 8 § meddeladt förbud, eller har förening, som ingått sådant aftal, eller, där föreningen är medlem af annan förening, denna senare mot någon, för hvilken aftalet är gällande, gjort sig skyldig till förhållande, hvarom i § 9 (andra stycket) förmäles, eller varder eljest aftalet väsentligen åsidosatt, må aftalet af domstol förklaras icke vidare vara gällande.»

Angående *Lagen om särskild domstol i vissa arbetstvister* yrkar jag, under åberopande af herrar Åkermans m. fl. reservation till fjorårets förslag, en reservation, som bifölls af Andra kammaren vidkommande 2 §,

att 2 § måtte så affattas: »Arbetsdomstolen skall handlägga mål, som rör kollektivafstal, ehvad fråga är om fullföljande af aftalet, om påföljd af underlåtenhet därutinnan eller af arbetsinställelse, blockad, bojkott eller därmed jämförlig åtgärd under aftalstiden, om aftalets giltighet, bestånd eller rätta innebörd eller om dess häfvande. Till arbetsdomstolens upptagande hör ock mål om arbetsaftal, som enligt 4 eller 5 § i lagen

om kollektivaftal mellan arbetsgifvare och arbetare grundar sig på kollektivaftal.»

Som följd af hvad nu yrkats, hemställes också,

att andra stycket i 10 § måtte utgå.

Då jämväl i *Lagen om vissa arbetstvister* skadestånds- och talansbestämmelser finnas (§§ 29 och 30), som hufvudsakligen ansluta sig till de i kollektivaftalslagen upptagna, yrkar jag, under åberopande af hvad under sistnämnda lag anförts,

att §§ 29 och 30 i lagen om vissa arbetstvister måtte ändras i anslutning till hvad jag förut yrkat rörande 9 och 10 §§ i kollektivaftalslagen.

Nödiga redaktionsaffattningar och konsekvensändringar torde göras af utskottet.

Stockholm den 22 februari 1911.

Carl Jansson.
